

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE nr. 162/05

mun. Chișinău

04 noiembrie 2024

Inspectoarea de integritate superioară a Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Ana CROITOR, în temeiul dispozițiilor art. 7 alin. (2), art. 19 lit. b) și g), art. 37 alin. (1) și art. 38 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în rezultatul efectuării controlului respectării regimului juridic al incompatibilităților inițiat în privința *dnei Ana Caraman, consilier în cadrul Consiliului comunal Jora de Mijloc, raionul Orhei*, IDNP XXXXX, născută la XXXXX, domiciliată în XXXXX,

A C O N S T A T A T :

La data de 06.08.2024 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 10101. Potrivit sesizării, se solicită verificarea stării de incompatibilitate generată de executarea simultană de către dna Ana Caraman a mandatului de consilier în Consiliul comunal Jora de Mijloc și a funcției de contabil în cadrul Primăriei comunei Jora de Mijloc.

Conform art. 30 alin.(1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare – Legea nr. 132/2016*), sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu se înregistrează în termen de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu, în ziua înregistrării, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Respectiv, în aceeași zi, în condițiile art. 30 alin.(1) din Legea nr. 132/2016, prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor „e-Integritate”, inspectoarei de integritate subsemnată i-a fost repartizată sesizarea în cauză sub nr. 202403360004.

În conformitate cu prevederile art. 6 lit. b) din Legea nr. 132/2016, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților. În consens cu art. 19 lit. b) al legii menționate supra, controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților se efectuează de către inspectorul de integritate.

În corespundere cu art. 37 alin. (1), (3) ale Legii nr. 132/2016, Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau persoane juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi. După repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților, inspectorul de integritate inițiază verificarea prealabilă a

acestora. Totodată, potrivit art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, prevederile art. 30, 31, 32, ale art. 33 alin. (6)–(8), (12) și (13), ale art. 35 și 36 se aplică în modul corespunzător.

În ordinea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate are obligația, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării, să efectueze verificarea prealabilă a acesteia întru stabilirea existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii al controlului.

Reieșind din prevederile legale menționate supra, coroborate cu art. 75 Cod Administrativ, a fost demarată procedura de verificare prealabilă a sesizării întru stabilirea respectării condițiilor de formă și conținut a sesizării și existența bănuielii rezonabile de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților de către dna Ana Caraman.

Analizând condițiile de admisibilitate a sesizării s-a constatat că, sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut - sesizarea corespunde rigorilor legii, iar obiectul sesizat vizează aria de competență a Autorității Naționale de Integritate.

De asemenea, reieșind din prevederilor art. 37 alin. (5) al Legii nr. 132/2016, care stipulează că, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la apariția stării de incompatibilitate au trecut mai mult de trei ani, inspectoarea de integritate a constatat că, termenul în care a fost depusă sesizarea și termenul legal acordat verificării prealabile permite inițierea controlului.

Urmare a procedurii de verificare prealabilă a sesizării, în temeiul art. 31 din Legea nr. 132/2016, a fost emis procesul-verbal nr. 118/05 din 21 august 2024 prin care s-a dispus inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților în privința dnei Ana Caraman, pe motivul existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților, manifestată prin nesoluționarea în termenul legal a stării de incompatibilitate generată de deținerea concomitentă a mandatului de consilier în Consiliul comunal Jora de Mijloc, raionul Orhei și funcția de contabil în cadrul Primăriei comunei Jora de Mijloc, raionul Orhei.

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) și art. 32 din Legea nr. 132/2016, prin scrisoarea cu nr. de ieșire 04-05/7399 din 21.08.2024 (remisă la adresa electronică indicată în declarația de avere și interese personale depusă pentru anul 2023, precum și confirmată de către dna Ana Caraman, urmare a apelului telefonic efectuat la nr. de telefon XXXXX, ce aparține ultimei), recepționată la data de 21.08.2024, dna Ana Caraman (în continuare - subiectul controlului/supus controlului/declarației) a fost informată despre inițierea controlului în privința sa, precum și despre drepturile de care aceasta beneficiază, în calitate de persoană supusă controlului.

În ordinea art. 85 alin. (3) și art. 87 alin. (1) din Codul Administrativ al Republicii Moldova, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Ținând cont de normele legale menționate supra, în scopul exercitării atribuțiilor de control și acumulării materialului probatoriu relevant, în temeiul art. 19 și 20 alin.(1) lit. b)-c) din Legea nr. 132/2016, inspectoarea de integritate a accesat sistemul informațional automatizat „e-Integritate”, precum și a solicitat informații și documente necesare controlului

de la Primăria și Consiliul comunal Jora de Mijloc, raionul Orhei și Comisia Electorală Centrală.

Conform răspunsului parvenit, s-a stabilit următoarele:

În rezultatul alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023, dna Ana Caraman a câștigat mandatul de consilier în Consiliul comunal Jora de Mijloc, r-nul Orhei – mandat validat prin Hotărârea nr. 26 din 09.11.2023 emisă de Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale comunale Jora de Mijloc nr. 25/19 „Cu privire la confirmarea legalității alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023, în circumscripția electorală comunală Jora de Mijloc nr. 25/16, raionul Orhei, validarea și atribuirea mandatelor de consilier și declararea candidaților supleanți în Consiliul comunal Jora de Mijloc, raionul Orhei.

Ulterior, la data de 01.02.2024, între Primăria comunei Jora de Mijloc, în persoana primarului XXXXX (angajator) și dna Caraman Ana (salariat) a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 2, potrivit căruia, salariatul a fost angajat în cadrul Primăriei comunei Jora de Mijloc, în calitate de contabil, cu încărcătura de 0,5 unitate, pe o perioadă nedeterminată.

Respectiv, dna Ana Caraman a fost identificată în calitate de subiect al declarării averii și a intereselor personale, potrivit art. 3 alin.(1), lit. b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare - Legea nr. 133/2016*), ca urmare a obținerii mandatului de consilier în Consiliul comunal Jora de Mijloc, r-nul Orhei.

De menționat că, deținerea de către o persoană a calității de subiect al declarării impune și obligația de a respecta prevederile legale privind regimul juridic al incompatibilităților.

Potrivit art. 16 din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării se află într-o stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative.

Reieșind din prevederile art. 2 din *Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local, consilierii consiliilor sătești (comunale), orașenești (municipale), raionale și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor dețin statut de ales local.*

În continuare, sub aspectul analizei respectării regimului juridic al incompatibilităților în cadrul procedurii de control inițiate, în drept, inspectoarea de integritate se bazează în principal pe prevederile Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local (în continuare – Legea nr. 768/2000).

În corespundere cu art. 7 din Legea nr. 768/2000, (1) Mandatul alesului local este incompatibil cu:

- a) exercitarea altei funcții de demnitate publică;
- b) calitatea de funcționar public în oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat;
- c) calitatea de funcționar public, de angajat în subdiviziunile autorităților administrației publice locale (aparatură prezidențială raională, primării, primărie și preturile municipiului Chișinău, direcții, secții și alte subdiviziuni), inclusiv ale Adunării Populare a Găgăuziei și ale Comitetului executiv a Găgăuziei;
- d) calitatea de șef, de șef adjunct (inclusiv interimatul acestor funcții) în structurile subordonate autorităților publice locale (instituții publice, servicii, întreprinderi municipale);
- e) alte cazuri stabilite prin lege, inclusiv cele prevăzute la art. 84 al Legii nr. 436-XV din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.

În coraport cu Legea nr.263/2012 *privind interpretarea articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea nr. 768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local*, prevederile articolului 7 alineatul (1) literele c) și d) din Legea nr. 768-XIV din 2 februarie 2000 privind statutul alesului local (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 34, art. 231), cu modificările ulterioare, se vor aplica după cum urmează: prevederile literei c) se aplică funcționarilor publici și angajaților din subdiviziunile autorităților administrației publice locale de același nivel și din aceeași unitate administrativ-teritorială.

Potrivit art. 8 alin.(1) din Legea nr. 768/2000, alesul local care se află în unul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la art.7 din prezenta lege va demisiona din funcția incompatibilă cu mandatul deținut sau își va depune mandatul în termen de 30 de zile de la apariția incompatibilității.

Respectiv, se explică că, odată ce subiectul declarării vizat deținea mandatul de consilier în Consiliul comunal Jora de Mijloc, raionul Orhei (mandat validat la data de 09.11.2023) și ulterior la data de 01.02.2024 a optat pentru o altă funcție - contabil în cadrul Primăriei comunei Jora de Mijloc, raionul Orhei, asupra căreia se extinde regimul juridic al incompatibilităților, a intervenit situația de incompatibilitate care urma să înceteze pînă la expirarea termenului prevăzut de lege.

Respectiv, dna Ana Caraman, din data angajării în funcția de contabil în cadrul Primăriei comunei Jora de Mijloc, raionul Orhei – 01.02.2024 (data apariției stării de incompatibilitate) a avut obligația legală de a renunța la una din cele 2 calități (cea de consilier în Consiliul comunal Jora de Mijloc, raionul Orhei sau de contabil în cadrul Primăriei comunei Jora de Mijloc, raionul Orhei) în termen de 30 de zile, adică pînă la data de 02.03.2024, potrivit art. 8 alin.(1) din Legea nr. 768/2000 - fapt ignorat de către subiectul declarării vizat.

Or, stabilirea termenului pentru întreprinderea acțiunilor în vederea înlăturării stării de incompatibilitate reprezintă în sine norme imperative sau categorice, adică cele de la dispoziția cărora nu se admite nici o derogare, sub sancțiune. Prin instituirea acestora, legiuitorul nu a lăsat la discreția subiecților declarării latitudinea de a-și alege comportarea în ipoteza dată.

Reieșind din materialele acumulate în cadrul controlului, în vederea respectării dreptului la apărare, prin demersul cu nr. de ieșire 04-05/7401 din 21.08.2024, recepționat în aceeași zi, dnei Ana Caraman i s-a solicitat prezentarea explicațiilor asupra eventualei încălcări a regimului juridic al incompatibilităților, ce formează obiectul controlului.

Însă, în termenul acordat de legiuitor, subiectul controlului nu a dat curs invitației și nu a prezentat/nu a expediat explicațiile sale asupra eventualei încălcări a regimului juridic al incompatibilităților.

În context, se remarcă că, dna Ana Caraman a întreprins totuși măsuri privind eliminarea stării de incompatibilitate peste termenul de 30 zile, prin renunțarea la mandatul de consilier în Consiliul comunal Jora de Mijloc, raionul Orhei.

Respectiv, prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a RM, nr. 2972 din 27.09.2024, s-a ridicat, în baza cererii de demisie din 13.09.2024, mandatul consilierului Caraman Ana, aleasă pe lista Partidului Politic „RENAȘTERE” în Consiliul comunal Jora de Mijloc, raionul Orhei.

În atare circumstanțe, inspectoarea de integritate apreciază că încetarea stării de incompatibilitate s-a realizat tardiv, cu încălcarea termenului stabilit de lege.

Prin urmare, studiind materialele dosarului de control și cadrul legal pertinent ce reglementează regimul juridic al incompatibilităților aplicabil alesului local, inspectoarea de integritate conchide că, dna Ana Caraman, prin nesoluționarea în termenul legal prevăzut la art.

8 din Legea nr. 768/2000, a stării de incompatibilitate, manifestată prin deținerea simultană a mandatului de consilier în Consiliul comunal Jora de Mijloc, raionul Orhei și funcția de contabil în cadrul Primăriei comunei Jora de Mijloc, raionul Orhei, a încălcat regimul juridic al incompatibilităților.

În corespundere cu art. 23 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal constituie temei pentru tragere la răspundere disciplinară, contravențională și/sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia.

Prin prisma dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului s-a aflat ori se află în stare de incompatibilitate.

Conform art. 39 alin. (1) din aceeași lege, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Consecutiv, potrivit art. 39 alin. (2) și (5) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

În circumstanțele examinate ce vizează faptele admise de dna Ana Caraman, se concluzionează că aceasta a manifestat o vădită neglijență prin omiterea luării măsurilor cerute de îndeplinirea unei obligații legale, în termenul expres prevăzut de legislația în vigoare.

La caz, natura abaterii ține de aflarea în stare de incompatibilitate și nesoluționarea acesteia în termen, stare/situație care de fapt a încetat (tardiv) la 27.09.2024 ca urmare a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a RM, nr. 2972 din 27.09.2024, prin care s-a decis ridicarea, în baza cererii de demisie din 13.09.2024, mandatul consilierului Caraman Ana, aleasă pe lista Partidului Politic „RENAȘTERE” în Consiliul comunal Jora de Mijloc, raionul Orhei. Respectiv, fapta subiectului declarării, manifestată prin depunerea tardivă a cererii privind ridicarea mandatului de consilier în Consiliul comunal Jora de Mijloc, raionul Orhei urmează a fi calificată ca măsură de conformare la cerințele legale și drept urmare de atenuare a răspunderii.

În context, reieșind din informația consultată din Sistemul Informațional „e-Integritate” - „Dosare pe același subiect”, se atestă că, subiectul controlului nu a avut abateri similare

anterior pe domeniul de competență al Autorității Naționale de Integritate, astfel, se reține caracterul unitar al abaterii.

De asemenea, în cadrul prezentului control, inspectoarea de integritate nu a putut determina persoane afectate și mărimea prejudiciului material cauzat.

Generalizând cele enunțate supra, în coroborare cu criteriile prevăzute de art. 39 alin.(2) din Legea nr. 132/2016 (și anume: lipsa prejudiciului adus interesului public, lipsa comiterii unor abateri similare anterior, natura și durata abaterii, funcția deținută, precum și faptul că abaterea a fost admisă la nivel local, fără a se răsfrânge la nivel național/internațional și asupra interesul public general), inspectoarea de integritate conchide că, pentru abaterea comisă manifestată prin încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, dna Ana Caraman urmează a fi sancționată prin aplicarea sancțiunii contravenționale prevăzute de Codul Contravențional al RM.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 19 lit. g), art. 35-39 din Legea nr. 132/2016, inspectoarea de integritate superioară, -

D E C I D E :

1. Se constată încălcarea regimului juridic al incompatibilităților de către dna Ana Caraman, prin nesoluționarea în termenul legal a stării de incompatibilitate generată de exercitarea/deținerea simultană a mandatului de consilier în Consiliul comunal Jora de Mijloc, raionul Orhei și funcția de contabil în cadrul Primăriei comunei Jora de Mijloc, raionul Orhei.

2. Se aduce la cunoștința dnei Ana Caraman actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău (MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4).

**Inspectoare de integritate superioară
a Inspectoratului de Integritate**

Ana CROITOR